

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:
Tədris işləri üzrə direktor müavini:

"06" "Fevral" 2020-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Meşə və meşə-park təsərrüfatı

Şöbə: Pedaqoji

Fənn Birləşmə komissiyası: Kimya biologiya və meşəçilik.

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Meşə taksasiyası.

Kodu: IPF – B21

Tədris ili: (2020 tədris ili) semestr: yaz

Tədris yükü: cəmi: 60saat. Auditoriya saati - (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

Auditoriya N:

Saat: 3 və 4-cü günlər. 8³⁰ - 13⁴⁵

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı:Ələsgərova Naibə Həbib qızı

Məsləhət günləri və saati:IV və V günlər. 14⁰⁰ – 15⁰⁰

E-mail ünvanı:

FBK-nın ünvanı:Lənkəran ş. Ş.Axundov,31

III.Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. Z.A. İbrahimov Meşə taksasiyası, Bakı 2006
2. Z.A. İbrahimov “Meşə quruluşu dərs vəsaiti, 2005”
3. C. Axundzadə, Ə. Hüseynov “ Meşəçilik və Azərbaycanda təbiətin qorunması”, Bakı 1963.
4. T. Məmmədov. “ Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri“ Baki- 2004.
5. **İnternet resursları.**

IV. Fənnin məqsədi.

Proqram tədris planında meşə taksasiyası fənni üzrə nəzərdə tutulmuş bütün məsələləri əhatə edir. Fənnin məqsədi tələbələrə meşə sərvətlərini qiymətləndirməyi öyrətmək, taksasiya ölçüləri, ölçü vahidləri, qaydaları və alətləri barədə bilik verməkdir.

V. Fənnin təsviri.

Tədrisin təsviri tələbələrə biosferin tərkib hissəsi olan meşələrdən səmərəli istifadəni təmin etmək məqsədilə onların öyrənilməsi, üzə çıxarılması, uçota alınması, meşə sərvətlərinin dinamika və statikada qiymətləndirilməsi, metod və üsulları haqqında bilik verməkdir.

VI. Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərsdə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%- nə 1 bal çıxılır; Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25%-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fənnin imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal sərbəst işlərin tərtib olunmasına görə, 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 20 bal kollektivlərə görə, 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal- tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam əca bilir.

-8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal- tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)

81-90 bal- çox yaxşı (B)

71-80 bal- yaxşı (C)

61-70 bal- kafi (D)

51-60 bal –qənaətbəxş (E)

51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Kollecın daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməyəcək.

VIII. Təqvim mövzu planı.

No.	Keçirilən <u>mühazirə və seminar</u> mövzularının məzmunu	Saat		
	Mühazirə və seminar mövzuları	Mühazirə	Seminar	Tarix
1.	Mövzu№ 1. Meşə taksasiyasının metodları Plan: 1.Meşə taksasiyasının predmeti və başlıca vəzifələri 2.Meşə taksasiyasının metodları Mənbə: [3-6]	2	2	
2.	Mövzu№2. Taksasiya ölçüləri Plan: 1.Taksasiya əlamətləri və elementləri 2 Ölçü vahidləri və ölçü qaydaları Mənbə: [4-6]	2	2	
3.	Mövzu№ 3. Taksasiya alət və cihazlar Plan: 1.Uzunluq və diametrin ölçülməsi üçün istifadə olunan alətlər 2.Ölçü zamanı mövcud olan xətlər Mənbə: [3,4,7]	2		
4.	Mövzu№ 4. Fiziki taksasiya üsulları Plan: 1.Ksilomotrik üsul 2.Oduncağın həcmnin kiçiyə görə təyin olunması Mənbə: [3,4,6]	2	2	
5.	Mövzu№ 5. Riyazi taksasiya üsulları Plan: 1.Gövdənin en kəsiyinin forması və sahəsinin hesablanması 2.Gövdənin uzununa kəsiyi və forması Mənbə: [3,5,6]	2		
6.	Mövzu№ 6. Riyazi taksasiya üsulları Plan: 1.Meşə materiallarının təsnifatı 2.Gövdənin qaçışı Mənbə: [2,4,6]	2	2	
7.	Mövzu№ 7. Mişar materiallarının taksasiyası	2		

	<p>Plan: 1.Mişarlanmış meşə materiallarının təsnifatı 2.Mişarlanmış meşə materialının həcmnin tapılması. Mənbə: [1,4,6]</p>			
8.	<p>Mövzu№ 8.Kök üstdə ağacların taksasiyası Plan: 1.Köküstü ağacların taksasiyası xüsusiyyətləri 2.Görünüş ədədləri Mənbə: [3,4,]</p>	2	2	
9.	<p>Mövzu№ 9. Ağaclığın taksasiyası Plan: 1.Taksasiya göstəriciləri barədə ümumi məlumat 2.Ağaclığın forması və tərkibi Mənbə: [3,4,6]</p>	2	2	
10.	<p>Mövzu№ 10. Ağaclığın başlıca taksasiya göstəriciləri Plan: 1.Ağacların yaşı, orta diametri və orta hündürlüyü 2.Ağacların meşə elementlərinə ayrılması Mənbə: [3,6]</p>	2		
11.	<p>Mövzu№ 11. Ağaclığın başlıca taksasiya göstəriciləri Plan: 1.Ağaclığın boniteti 2. Oduncaq ehtiyatı Mənbə: [3,4,6]</p>	2		
12.	<p>Mövzu№ 12. Məşənin çeşid cədvəllərinin köməyi ilə çeşidlənməsi Plan: 1.Çeşid cədvəllərinin strukturu və tərkibi 2.Çeşid cədvəllərindən istifadə qaydaları Mənbə: [2,4,5,6]</p>	2	2	
13.	<p>Mövzu№ 13. Meşə kəsmə fondunun taksasiyası Plan : 1. Qırıntı sahəsinin maddi qiymətləndirilməsi 2. Qırıntı sahəsinin dəyər baxımından qiymətləndirilməsi Mənbə, (2,4,6)</p>	2		

14.	Mövzu № 14. Məşə massivi anlayışı və inventarizasiyaya hazırlıq işləri Plan: 1. Məşə massivi anlayışı 2. Taksasiya sahəsi və taksasiya seçməsi Mənbə: [2,4,6]	2	2	
15.	Mövzu № 15. Məşə massivlərinin inventarlaşdırılması və taksasiya təsvirinin tərtib olunması Plan: 1. Məşələrin inventarlaşdırılması barədə ümumi məlumat 2. Məşələrin inventarlaşdırılmasına hazırlıq işləri Mənbə: [6-7]	2	1	
	Cəmi	30	30	

Kollektiv 1.

1. Məşə taksasiyası yaranma və inkişaf tarixi, digər elm sahələri ilə əlaqəsi
2. Məşə taksasiyası barədə ümumi məlumat
3. Məşə taksasiyasının metodları
4. Taksasiya ölçüləri, istifadə olunan alət və cihazlar
5. Diametrin ölçülməsi
6. Uzunluğun ölçülməsi üçün istifadə olunan alətlər
7. Kök üstü ağacın hündürlüyünün ölçülməsi
8. Məşə taksasiyasında istifadə olunan alət və cihazlar
9. Oduncağın həcmnin kipliyə görə təyin olunması
10. Gövdənin en kəsinin forması və sahəsinin hesablanması

Kollektiv 2

1. Məşə materiallarının təsnifatı
2. Gövdənin qaçışı
3. Mişarlanmış meşə materiallarının təsnifatı
4. Köküstü ağacların taksasiyası xüsusiyyətləri
5. Taksasiya göstəriciləri barədə ümumi məlumat
6. Ağaclığın forması və tərkibi
7. Ağacların yaşı, orta diametri və orta hündürlüyü
8. Ağacların meşə elementlərinə ayrılması
9. Görünüş ədədləri
10. Mişarlanmış meşə materialının həcmnin tapılması

İmtahan sualları

1. Meşə taksasiyasının predmeti və başlıca vəzifələri
2. Meşə taksasiyasının metodları
3. Taksasiya əlamətləri və elementləri
4. Ölçü vahidləri və ölçü qaydaları
5. Uzunluq və diametrin ölçülməsi üçün istifadə olunan alətlər
6. Ölçü zamanı mövcud olan xətlər
7. Oduncağın həcmnin kiçikliyə görə təyin olunması
8. Ksilometrik üsul
9. Gövdənin en kəsiyinin forması və sahəsinin hesablanması
10. Gövdənin uzununa kəsiyi və forması
11. Meşə materiallarının təsnifatı
12. Gövdənin qaçışı
13. Mişarlanmış meşə materiallarının təsnifatı
14. Mişarlanmış meşə materialının həcmnin tapılması.
15. Köküstü ağacların taksasiyası xüsusiyyətləri
16. Görünüş ədədləri
17. Taksasiya göstəriciləri barədə ümumi məlumat
18. Ağaclığın forması və tərkibi
19. Ağacların yaşı, orta diametri və orta hündürlüyü
20. Ağacların meşə elementlərinə ayrılması
21. Ağaclığın boniteti
22. Oduncaq ehtiyatı
23. Çeşid cədvəllərinin strukturu və tərkibi
24. Çeşid cədvəllərindən istifadə qaydaları
25. Qırıntı sahəsinin maddi qiymətləndirilməsi
26. Qırıntı sahəsinin dəyər baxımından qiymətləndirilməsi
27. Meşə massiv anlayışı
28. Taksasiya sahəsi və taksasiya seçməsi
29. Meşələrin inventarlaşdırılması barədə ümumi məlumat
30. Meşələrin inventarlaşdırılmasına hazırlıq işləri
31. Meşənin əmtəəliyi
32. Meşəaltlığı və yeniyetmə
33. Ağaclığın ehtiyatı
34. Budaqları basdırma və çoxaltma
35. Kök qələmləri və kolları bölməklə çoxaltma
36. Meşə massivinin inventarlaşdırılması
37. Meşə massivlərinin taksasiyası
38. Forma əmsalları və onların görünüş ədədləri ilə əlaqəsi
39. Ksilometrik üsul
40. Meşə taksasiyasının yaranma və inkişaf tarixi, digər elm sahələri ilə əlaqəsi

Sərbəst işlər

1. Taksasiya ölçüləri və üsulları
2. Taksasiya ölçüləri, istifadə olunan alət və cihazlar
3. Oduncağın həcmnin təyin olunmasına dair fiziki üsullar

4. Meşə məhsulunun taksasiyası
5. Mişarlanmış meşə materiallarının taksasiyası
6. Odun və xırda ölçülü meşə məhsulunun taksasiyası
7. Kök üstə ağacların taksasiyası
8. Forma əmsalları və onların görünüş ədədləri ilə əlaqəsi
9. Ağacların taksasiya göstəriciləri
10. Meşənin başdan-başa və seçmə taksasiyası
11. Ağacları sayma texnika və cədvəlləri
12. Meşəkəsmə fondunun taksasiyası
13. Meşə taksasiyasında meşənin fərdi ağac başı çeşidlənməsi
14. Meşə massivinin inventarlaşdırılması

XII. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Meşə taksasiyası fənninin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir:

- Mühazirə mətninin hazırlanması,
- test tapşırıqları,
- referat işləri,
- imtahansualları,
- fərditapşırıqlar,
- tətbiqiməsələlər.

Öyrənən tanış olur:

- “**Meşə taksasiyası**” fənninin inkişafının aktual istiqamətvəproblemləri
- “**Meşə taksasiyası**” fənninin öyrənilməsinin yeri, rolu və mövqeyi
- “**Meşə taksasiyası**” fənninin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi

XII. Tələbələrinfənnhaqqındafikrininöyrənilməsi:

“**Meşə taksasiyası**” Meşə və meşə park təsərrüfatı ixtisasının tədris planı və **Meşə taksasiyası** fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus «Kimya biologiya və meşəçilik» FBK-da müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir.(07 fevral 2020, protokol № 06).

Fənn müəllimi:

Ələsgərova Naibə

FBK sədri:

Şahverdiyeva İlahə